

Sygn. akt VI ACa 890/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Małgorzata Borkowska

Sędziowie: SA Aldona Wapińska (spr.)

SO (del) Grażyna Kramarska

Protokolant: protokolant Katarzyna Łopacińska

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2015 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w L.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

przy udziale zainteresowanego (...) Sp. z o.o. w B.

o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 3 kwietnia 2014 r.

sygn. akt XVII AmE 8/13

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie – Sądowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

VI ACa 890/14

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 25 października 2012r. nr (...) – na podstawie art. 8 ust.1w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006r. nr 89, poz. 625 z późn. zm. – dalej PE), po rozpatrzeniu wniosku (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. (zainteresowany) w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego odmowy zawarcia przez (...) S.A. z siedzibą w L. umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej (...) o mocy przyłączeniowej 35 MW – orzekł zawarcie pomiędzy (...) S.A. w L. a (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej (...) S.A. w L. zespołu elektrowni wiatrowych wchodzących w skład (...) o treści stanowiącej załączniki do wydanej decyzji.

Powyższą decyzję w całości zaskarżyła odwołaniem (...) S.A. w L., zarzucając naruszenie:

I. przepisów prawa materialnego:

1. art. 7 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne poprzez:

- założenie, że istnieją warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia do sieci, w sytuacji, gdy analiza sprawy pozwala na ustalenie **braku ekonomicznych i technicznych warunków przyłączenia**, co wiąże się z rozległym zakresem zmian koniecznych do zaprowadzenia w sieci w związku z projektowanym przyłączeniem,

- naruszenie zasady równoprawnego traktowania poprzez ukształtowanie umowy o przyłączenie ze szkodą dla interesu ekonomicznego powoda i innych odbiorców, a wyłącznie w interesie zainteresowanego,

- naruszenie prawa wspólnotowego poprzez dokonanie wykładni przepisów krajowego porządku prawnego w oparciu o art. 15 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 2003/54/WE i art. 16 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r., w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywę 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, w sytuacji, gdy nie wynika to wprost z zasad prawidłowej wykładni. Pozwany za podstawę rozstrzygnięcia w sposób nieuprawniony przyjął powoływane regulacje prawa wspólnotowego w sytuacji, gdy uprawnione byłoby to wyłącznie w sytuacji, gdyby kształtował sytuację prawną powoda w sposób korzystniejszy niż wynikająca z zastosowania wyłącznie przepisów krajowego, stanowionego porządku prawnego. Treścią powołanej regulacji prawa wspólnotowego jest stworzenie przez krajowego ustawodawcę ram dla uprzywilejowania wytwórców energii ze źródeł odnawialnych, podczas gdy do krajowego porządku prawnego ustawodawca nie wprowadził takowego uprzywilejowania, co wynika także ze swobody państw w doborze metod transpozycji regulacji wspólnotowych, o ile oczywiście taka pozytywna regulacja znajduje się w przepisach wspólnotowych, czego w niniejszym przypadku brak;

- błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że wydanie warunków przyłączenia przemawia za tym, iż spełnione są warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia podmiotu ubiegającego się o przyłączenie (zainteresowanego) do sieci elektroenergetycznej przedsiębiorstwa energetycznego (powoda), podczas gdy spełnienie się powyższych warunków Prezes URE powinien był ustalić w oparciu o całokształt stanu faktycznego sprawy oraz przy uwzględnieniu odrębności wynikających z hipotezy art. 7 ust. 9 PE;

- uznanie za bezskuteczną odmowę przyłączenia dokonaną przez powoda podmiotowi przyłączanemu, mimo że odmowa powoda wynikała w sposób jednoznaczny już choćby z braku zgody na zawarcie umowy przyłączeniowej opiewającej na opłatę przyłączeniową w kwocie niższej niż postulowana przez powoda, a kontekst negocjacji oraz główna kwestia sporna (aspekt ekonomiczny) były dla stron oczywiste,

- przyjęcie istnienia po stronie powoda publicznoprawnego obowiązku przyłączenia zainteresowanego - także wbrew dyspozycji art. 7 ust.3 PE, tj. wobec pierwotnego braku przedłożenia przez zainteresowanego tytułu prawnego do korzystania z przyłączanej nieruchomości,

2. art. 7 ust. 9 PE poprzez jego niezastosowanie w sytuacji nieistnienia obowiązku przyłączenia oraz w braku ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci,

3. art. 7 ust. 8 pkt 3 PE poprzez jego zastosowanie, w sytuacji, gdy z pkt-u powyżej wynika fakt wyłączenia stosowania tegoż przepisu;

4. art. 7 ust. 8i PE, w zw. z art. 4 ust. 2 PE poprzez niewłaściwą interpretację polegającą na:

- przyjęciu, że wydane warunki przyłączenia stanowią, wbrew literalnej treści, bezwarunkowe zobowiązanie do zawarcia umowy o przyłączenie,

- pominięciu prawidłowej wykładni oraz funkcji treści regulacji przepisu § 8 (w szczególności ust. 6) rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4.05.2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (dalej „Rozporządzenie systemowe”),

- przyjęciu, iż wydane warunki przyłączenia wyłączają konieczność dokonania analizy przesłanek przyłączenia z uwzględnieniem art. 7 ust. 1 PE i z pominięciem art. 7 ust. 9PE,

- przyjęciu, że wydanie warunków przyłączenia przez operatora systemu dystrybucyjnego (OSD) posiada ww. skutki prawne w przypadku braku przedłożenia przez wnioskodawcę tytułów prawnych do przyłączanej nieruchomości (skutkującym następnie żądaniem przez organ ich dołączenia w trakcie niniejszego postępowania administracyjnego) oraz obiektywnego braku warunków ekonomicznych i technicznych dla dokonania przyłączenia,

- analizowaniu warunków przyłączenia w oderwaniu od projektu umowy, podczas gdy to ostateczna treść umowy (w szczególności zaś kwota opłaty przyłączeniowej) warunkuje pierwotną zgodę OSD na przyłączenie z ustaleniem opłaty na podstawie art. 7 ust. 9 PE, a tym samym jedynie łącznie dokumenty te mogą być podstawą rozważań co do ich wykładni oraz intencji i motywów wydającego je OSD,

5. art.11d ust.3PE w zw. z art. 9c ust. 3 poprzez ukształtowanie treści umowy z pominięciem treści obowiązków tkwiących po stronie powoda jako operatora systemu dystrybucyjnego oraz obowiązków zapewnienia należytej pracy sieci, w tym także w sytuacji zagrożenia (w szczególności ze względu na moc farmy), przez co w efekcie dochodziłoby do ograniczenia swobody OSD, ale także operatora systemu przesyłowego (OSP) w realizowaniu przypisanych obowiązków,

6. art. 1 ust. 2 PE poprzez brak równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii, w sytuacji gdy skrajnie odmienne od propozycji powoda ukształtowanie wielkości opłaty za przyłączenie odbija się negatywnie dla odbiorców w taryfie na lata kolejne - poprzez zatwierdzenie wyższych wielkości stawek i opłat (wobec następczego ujęcia we wniosku taryfowym), zaś podmioty - wytwórcy, w tym zainteresowany, nie ponosi żadnych kosztów związanych z wprowadzaniem wyprodukowanej energii do systemu dystrybucyjnego, dla którego funkcję operatora pełni powód,

7. art. 4f ust, 1 PE, w zw. z art. 46 PE, poprzez pominięcie okoliczności, że świadczenie usługi dystrybucji energii elektrycznej, m.in. nie może powodować niekorzystnej zmiany cen lub stawek opłat za dostarczoną energię i zakresu ich dostarczania odbiorcom przyłączonym do sieci, a także uniemożliwiać wywiązywanie się przez przedsiębiorstwo energetyczne z obowiązków w zakresie ochrony interesów odbiorców i ochrony środowiska,

II. przepisów prawa formalnego :

8. art. 7 i art. 77 kodeksu postępowania administracyjnego poprzez brak pełnego wyjaśniania stanu faktycznego, wszystkich okoliczności sprawy mających stanowić przedmiot rozstrzygnięcia, co wiąże się z brakiem rozważenia istnienia obowiązku przyłączenia oraz brakiem weryfikacji ekonomicznych i technicznych warunków przyłączenia,

9. art. 6 kpa poprzez narzucenie brzmienia umowy, które powodują naruszenie dyspozycji art. 46 PE oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18.08.2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną (dalej „Rozporządzenie taryfowe”);

10. art. 107 ust. 1 i 3 kpa poprzez brak uzasadnienia rozstrzygnięcia tak faktycznego, jak i prawnego, w szczególności w zakresie podstaw ustalenia opłaty za przyłączenie, przez co organ naruszył także zasadę wyjaśniania; jednocześnie zaskarżona decyzja jest niejednoznaczna i wywołuje trudności interpretacyjne,

11. art. 8 PE w związku z art. 7 PE, poprzez wykroczenie przez organ administracyjny poza przypisane mu kompetencje ustawowe w zakresie orzekania, w sytuacji gdy:

- kompetencja Prezesa URE oparta na art. 8 PE dotyczy rozstrzygnięcia sporów powstałych na tle zawierania i wykonywania umów w przypadku, gdy obowiązek ich zawarcia wynika z ustawy, względnie z decyzji administracyjnej (por. analogiczną tezę uzasadniania wyroku SN z dnia 24 lipca 2002 r. - I CKN 944/00, LEX 55564) co oznacza, że Prezes URE jest władny rozstrzygać w drodze konstytucyjnych decyzji administracyjnych wyłącznie

w sprawach spornych, w których konkretnemu żądaniu wnioskodawcy odpowiada publicznoprawny obowiązek przedsiębiorstwa energetycznego, a zatem obowiązek wynikający z ustawowej normy prawnej o charakterze *ius cogens* (por. uzasadnienie wyroku z dnia 19 lutego 2010 r., Sądu Apelacyjnego w Warszawie - sygn. akt VI ACa 1142/09), a tym samym kompetencja ta nie obejmuje umów nieobjętych obowiązkiem publicznoprawnym przedsiębiorstwa energetycznego, tj. w sytuacji, gdy brak jest warunków ekonomicznych dla ich zawarcia lub wnioskodawca nie dysponuje tytułem prawnym do nieruchomości.

- Prezes URE nie ma uprawnień do modyfikacji poddanej jego rozstrzygnięciu umowy przyłączeniowej w zakresie, który nie jest sporny pomiędzy stronami, gdy jednocześnie nie zachodzi niezgodność tych postanowień z przepisami bezwzględnie obowiązującymi,

- za przekroczenie kompetencji Prezesa URE należy uznać analizowanie sprawy w oderwaniu od stanu faktycznego sporu oraz wykraczanie w zakresie ustaleń i rozstrzygnięcia poza ramy formalne naznaczone przez wniosek o przyłączenie i pierwotne warunki przyłączenia. Kompetencja Prezesa URE w tym zakresie wymaga zachowania tożsamości przedmiotowej sprawy i przez to wykluczone jest w istocie dowolne i czynione wyłącznie na potrzeby zainteresowanego modyfikowanie stanu faktycznego sprawy po wydaniu warunków przyłączenia przez OSD. Prezes URE powinien bowiem przede wszystkim ocenić, czy istnieje formalnoprawny obowiązek przyłączenia, a następnie rozstrzygać merytorycznie jedynie w razie stwierdzenia, iż on występuje. Za niedopuszczalne należy zatem przyjąć całkowite wyręczenie OSD w uprawnieniach wynikających z art. 7 PE, w tym w szczególności zwracanie się do podmiotu przyłączanego o przedstawienie tytułów prawnych do nieruchomości objętych przyłączeniem (uzupełnienie domniemanego wniosku o przyłączenie). Czyniąc tak Prezes URE potwierdza, że nie było formalnie potwierdzonych przesłanek dla przyłączenia w postaci tytułów prawnych do nieruchomości, a tym samym, że dorozumiana odmowa przyłączenia była zasadna. Dokonywanie innych ustaleń przez pozwanego staje się w tym zakresie zbędne, a wydanie w tym stanie faktycznym i prawnym decyzji orzekającej zawarcie umowy - niedopuszczalne.

Jednocześnie z ostrożności procesowej powód zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie następujących przepisów prawa:

12. art. 7 ust. 2 PE poprzez brak ukształtowania zapisów umowy w kwestiach zawartych w powołanym przepisie, w tym w zakresie braku ustalenia opłaty za przyłączenie - poprzez ustalenie jedynie jednego składnika tejże opłaty, podczas, gdy drugi stanowiący iloczyn, opisany jest jedynie w postaci mnożnej;

13. art. 7 ust. 8 pkt 3 PE poprzez mylną wykładnię polegającą na przyjęciu, że „przyłączenie” należy sprowadzić do terminu „przyłącza” zgodnie z definicją rozporządzenia systemowego oraz poprzez ustalenie treści § 4 stanowiącego o ustaleniu opłaty za przyłączenie, z uwzględnieniem zarzutu powyżej;

14. art. 7 ust. 8 pkt 3 w zw. z art. 23 ust. 1 PE poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że ustalenie wysokości opłaty za przyłączenie na podstawie rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia oznacza, że zainteresowany powinien ponieść jedynie część kosztów inwestycji związanych z wybudowaniem przyłącza, a nie obejmuje kosztów inwestycji związanych z przebudową (dla potrzeb niniejszego odwołania utożsamianą z pojęciami modernizacji i rozbudowy) sieci elektroenergetycznej powoda niezbędnych do przyłączenia w sytuacji, gdy:

- ustawodawca nie utożsamia pojęć „przyłącze” oraz „przyłączenie”, w związku z czym wniosek, iż koszty „przyłączenia” zainteresowanego do sieci odpowiadają kosztom budowy „przyłącza” jest błędny, tym samym zwrot „rzeczywiste nakłady poniesione na realizację przyłączenia” należy interpretować zgodnie z jego literalną treścią, ze względu na priorytet wykładni językowej, w zgodzie z semantyką języka polskiego i rozumieć jako upoważnienie przedsiębiorstwa energetycznego, w tym przypadku powoda do ustalenia opłaty przyłączeniowej w wysokości kosztów wszystkich inwestycji niezbędnych dla przyłączenia zainteresowanego do sieci,

- rozszerzenie wykładni pojęcia „przyłącze” - w kontekście nieprawidłowego antycypowania stanu sieci, jakby już została zbudowana/przebudowana oraz w kontekście sformułowań używanych przez ustawodawcę: „przyłączenie”

imiesłów czynny ze źródłosłowiem w postaci „przyłączyć” (o zabarwieniu obowiązku publicznoprawnego), to wszystko wsparte rozumowaniem typu wnioskowania „z celu na środki”.

- dodatkowo uzasadniając ukształtowanie zapisów umowy w części dotyczącej opłaty za przyłączenie pozwany nie wskazał uzasadnienia dla „szczątkowego” ujęcia w kalkulacji opłaty za przyłączenie tylko jednego elementu infrastruktury, skoro jest to - jak i zresztą pozostałe - element infrastruktury umożliwiający przyłączenie rozumiane jako zespół czynności funkcjonalnie związanych z budową przyłącza, sumarycznie ujętych w wydanych warunkach przyłączenia, a bez których przyłączenie zainteresowanego do sieci na założonych dla przyłączanych urządzeń parametrach (w tym wytwarzanej mocy) oraz współpraca z tą siecią nie byłyby możliwe,

15. art. 23 ust. 2 pkt 12 i 20 lit. c) PE, art 7 ust. 8 pkt 3 PE oraz § 8 ust. 3, § 15 oraz regulacji Załącznika nr 1 Rozporządzenia systemowego oraz art. 353¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny poprzez ustalenie treści umowy w zakresie wykraczającym poza zakres kompetencji pozwanego, w tym w szczególności w zakresie wprowadzenia zmian w wydanych warunkach przyłączenia bez dokonania w tej mierze konsultacji z operatorem przesyłowym, uchybienia ukształtowanemu zapisowi co do rozgraniczenia własności sieci i urządzeń, miejsca dostarczania i odbioru energii elektrycznej oraz poprzez uwzględnienie w opłacie jedynie części skalkulowanych nakładów na przyłączenie, które winny zostać nią objęte stosownie do postanowień Załącznika nr 1 Rozporządzenia systemowego dotyczącego wymagań technicznych dla urządzeń, instalacji i sieci wytwórców energii elektrycznej; a jednocześnie naruszenie zasady swobody umów poprzez ukształtowanie treści kontraktu w sposób sprzeczny z wolą podmiotów, których interesów umowa dotyczy, przy braku okoliczności, które mogłyby być poczytane za niezgodne z przepisami bezwzględnie obowiązującymi, w efekcie czego nastąpiła zmiana miejsca dostarczania i odbioru energii oraz zakładanego przez strony rozgraniczenia własności instalacji i urządzeń;

16. art. 4 ust. 1, art. 7 ust. 5 i 6, 8 oraz art. 9c ust. 3 pkt 3, 4 i 5 w zw. z art. 16 ust. 1 i ust. 4, art. 19 ust. 1 i 3 PE poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że wyłącznie na przedsiębiorstwie energetycznym (powodzie) ciąży obowiązek sfinansowania modernizacji i rozbudowy sieci elektroenergetycznej niezbędnej celem dokonania przyłączenia podmiotu ubiegającego się o przyłączenie (zainteresowanego) - w sytuacji, gdy:

- z brzmienia powyższych regulacji nie wynika wniosek wyprowadzony przez Prezesa URE; a ponadto

- powód ustalił konieczność poniesienia nakładów na przyłączenie, których treścią nie jest modernizacja i rozbudowa a przebudowa, co podyktowane jest celem poniesienia nakładów (przyłączenie zainteresowanego), a nie rozbudową sieci realizowaną jako stały jej rozwój, która to powinność jest realizowana niezależnie od działań związanych z przyłączaniem podmiotów, które już posiadają zawartą umowę, bądź realizują uprawnienie dla jej ukształtowania przez pozwanego

- z brzmienia i treści normy art. 7 ust. 8 (pkt 3) wynika zupełność przedmiotowej normy, w szczególności, że podstawa prawna rozporządzenia taryfowego powołanego przez pozwanego jako umożliwiającego dokonanie wykładni powołanego przepisu przesądza, że nie może mieć ono i realizować funkcji wykładniczej dla przepisu aktu prawnego wyższej rangi, podobnie zresztą rzecz ma się również w stosunku do Rozporządzenia systemowego, które - co warto podkreślić - ma walor i wydźwięk stricte faktyczny, z którego skutki prawne płyną dopiero skutek odpowiednich zachowań podmiotów uprawnionych.

Powołując się na powyższe zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości, ewentualnie o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie treści umowy przyłączeniowej w brzmieniu wskazanym przez powoda pismem z dnia 25 kwietnia 2012 r. w szczególności poprzez ustalenie szacunkowej opłaty za przyłączenie w wysokości 89 697 040 zł netto.

Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego oraz zainteresowanego kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej.

W uzasadnieniu odwołania powód wskazał, że samo wydanie warunków przyłączenia nie ma samoistnego bytu w oderwaniu od dyspozycji art. 7 ust.1 PE. Jest jednym z elementów służących do ustalenia publicznoprawnego obowiązku przyłączenia oraz treści późniejszych obowiązków stron przyszłej umowy przyłączeniowej. Zdaniem powoda Prezes URE w następstwie błędnej oceny faktu wydania zainteresowanemu warunków przyłączenia, w wyniku błędnej wykładni art.7 ust.1PE uznał, że istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia i na (...) ciąży publicznoprawny obowiązek zawarcia umowy przyłączeniowej pomimo braku ekonomicznych warunków przyłączenia. Pomiął również brak posiadania przez zainteresowanego tytułów prawnych do nieruchomości, na których ma być zlokalizowana inwestycja. Powód stwierdził, iż w sytuacji gdy nie istnieją ekonomiczne warunki przyłączenia a podmiot ubiegający się o przyłączenie nie dysponuje tytułem prawnym do nieruchomości, na przedsiębiorstwie energetycznym nie ciąży obowiązek zawarcia umowy przyłączeniowej nawet, jeżeli wnioskującemu o przyłączenie przedsiębiorcy zostały wydane warunki przyłączenia. Zarzucił, iż Prezes URE nie zbadał, czy powód ma obowiązek realizacji przyłączenia i nie ustalił, czy istnieją ekonomiczne i techniczne warunki przyłączenia, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru, mimo że analiza istnienia tych warunków przy zastosowaniu Stanowiska Prezesa URE (...) z dnia 29 czerwca 2010 r. wskazuje, iż w tym przypadku przyłączenie jest dla (...) nieopłacalne. Powód wskazał ponadto, że Prezes URE nie zweryfikował przesłanki posiadania przez zainteresowanego tytułu prawnego do nieruchomości, na której ma być zlokalizowana planowana farma wiatrowa. Przedstawione przez zainteresowanego, jako tytuł prawny do nieruchomości umowy, powód ocenił jako zobowiązanie warunkowe, co stanowi kolejny dowód braku podstaw do uznania, że zainteresowany spełnił wymóg posiadania tytułu prawnego do nieruchomości. Obiektywna okoliczność braku tytułu prawnego również wyłącza publicznoprawny obowiązek zawarcia przez (...) umowy przyłączeniowej. Wydanie warunków przyłączenia nie może, w ocenie powoda sanować braków i uchybień dotyczących wymogów warunkujących nałożenie na (...) publicznoprawnego obowiązku dokonania przyłączenia. Powołując się na treść przedstawionej przez zainteresowanego do celów przyłączenia umowy dzierżawy powód stwierdził, że nie określono w niej precyzyjnie działek, które mają być oddane w użytkowanie. Zgodnie z treścią umowy ilość, powierzchnia i dokładna lokalizacja działek dla każdej siłowni zostanie ustalona w przyszłości. Powód zauważył, iż zainteresowany nie włada faktycznie żadnym gruntem na budowę siłowni a objęcie przez niego działek nastąpi dopiero po ich wydzieleniu, co ma złożony warunkowy charakter prawny. Dodał, że tytuł prawny powinien gwarantować określoną trwałość inwestycji, dla której realizowane ma być przyłączenie. W ocenie powoda w sytuacji gdy zainteresowany posiada jedynie ekspektatywę do niedookreślonego gruntu, warunek ten nie jest spełniony. Stwierdził, iż niezasadne byłoby przerwienie na niego jako Operatora Systemu Dystrybucyjnego ryzyka poniesienia przeważających kosztów inwestycyjnych, niezbędnych dla realizacji projektu zainteresowanego szczególnie, że rozpoczęcie i utrzymanie projektu zależy wyłącznie od jego woli.

Powód podnosił, że twierdzenia przedstawione w odwołaniu są zbieżne ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 kwietnia 2012 r. sygn. akt III SK 33/11. Na tej podstawie wywodził, iż Prezes URE powinien więc zweryfikować przesłanki istnienia publicznoprawnego obowiązku przyłączenia do sieci w zakresie technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia, oraz posiadania przez zainteresowanego tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, co sprowadzało się do ustalenia, czy istnieją przesłanki określone w art. 7 ust. 1 i 3 PE. W przypadku stwierdzenia braku tych przesłanek pozwany winien potwierdzić zasadność odmowy zawarcia umowy przyłączeniowej przez (...). Pokreślił, iż przed wydaniem zaskarżonej decyzji pozwany nie przeprowadził działań w celu wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy. Ograniczył się jedynie do stwierdzenia, że powód wydał zainteresowanemu warunki przyłączenia i uznał ten fakt za tożsamy z potwierdzeniem, iż nie zachodzą przedmiotowe przesłanki negatywne wykluczające powstanie obowiązku zawarcia umowy przyłączeniowej. Przyjęcie przez pozwanego domniemania, że wydanie warunków przyłączenia w odpowiedzi na wniosek zainteresowanego stanowi jednoznaczne potwierdzenie istnienia technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci, było zdaniem powoda nieuzasadnione. Powód zauważył, iż warunki przyłączenia wydawane są również w sytuacji, gdy brak warunków ekonomicznych dla zawarcia umowy przyłączeniowej a strony zawierają umowę na warunkach przewidzianych w art.7 ust.9 PE. Konieczne jest jednak uwzględnienie postanowień dotyczących wysokości opłaty za przyłączenie, zawartych w projekcie umowy przyłączeniowej. Dopiero po łącznym wystąpieniu obu tych elementów wydanie warunków przyłączenia może być oceniane jako stanowisko przedsiębiorstwa energetycznego.

Powód zarzucił decyzji, że treść ukształtowanej w niej umowy nie uwzględnia zasady równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców. Wskazał, że w związku z faktem zawarcia umowy dystrybucyjnej zainteresowany nie ponosi żadnych kosztów realizacji umowy przez powoda. Podniósł, że nałożenie na (...) zasadniczej części ciężaru ekonomicznego doprowadzi do wzrostu cen i stawek zawartych w taryfie.

Powód wskazał na nieuwzględnienie przez pozwanego przy wydawaniu zaskarżonej decyzji spoczywających na (...) obowiązków wynikających z funkcji operatora systemu dystrybucyjnego. Stwierdził, że ukształtowanie treści umowy skutkuje wyłącznie uprzywilejowaniem zainteresowanego, którego interes ekonomiczny przeważa nad interesem odbiorców końcowych. Zarzucił ponadto zaskarżonej decyzji pominięcie odmienności regulacji Prawa energetycznego dotyczących „odmowy” zawarcia umowy przyłączeniowej i braku obowiązku przyłączenia w przypadku braku warunków ekonomicznych i technicznych albo braku przedłożenia tytułów prawnych dla nieruchomości przyłączanej. Przedstawił także uzasadnienie pozostałych zarzutów odwołania i stwierdził, że z treści wydanej decyzji kształtującej obowiązki stron wynikają niejasności, które nie zostały wyjaśnione w uzasadnieniu decyzji.

Pozwany Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł, iż określił warunki przyłączenia do sieci farmy wiatrowej powoda po dokonaniu oceny wniosku o przyłączenie. Zdaniem pozwanego zarzuty powoda oparte na powołanym wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2012 r. sygn. akt III SK 33/11 nie znajdują uzasadnienia w materiale dowodowym zgromadzonym w aktach administracyjnych. Z powołanego wyroku wynika bowiem, że ocena istnienia technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia jest obowiązkiem przedsiębiorstwa sieciowego, które po przeprowadzeniu stosownych ustaleń wydaje bądź odmawia wydania warunków przyłączenia do sieci i informuje o tym Prezesa URE. Oznacza to, że ocena istnienia warunków technicznych i ekonomicznych dokonywana jest przez przedsiębiorstwo energetyczne, co nie stoi w sprzeczności ze wskazaną przez Sąd Najwyższy koniecznością weryfikacji tych warunków w postępowaniu przed Prezesem URE przy ocenie istnienia publicznoprawnego obowiązku zawarcia umowy o przyłączenie. Zdaniem pozwanego z powyższego nie wynika, że organ administracji publicznej jakim jest Prezes URE powinien dokonywać kontroli poprawności i staranności działań profesjonalnych przedsiębiorstw energetycznych poprzez ocenę poprawności wydawanych przez nie warunków technicznych. W związku z przedstawionym stanowiskiem, zdaniem pozwanego należało uznać, że kwestia istnienia w rozpatrywanej sprawie warunków technicznych przyłączenia została przez Prezesa URE dostatecznie wyjaśniona.

Odnosząc się do zarzutu braku warunków ekonomicznych pozwany stwierdził, że okoliczność, iż inwestycje w sieci powoda, które są konieczne do przyłączenia (...), zostały ujęte w planie rozwoju (...) na lata 2011-2015, więc nie zostały jeszcze przez powoda zrealizowane nie przesądzają o braku tych warunków ekonomicznych.

Zdaniem pozwanego w dacie wydawania zaskarżonej decyzji zainteresowany spełniał przesłankę posiadania tytułu prawnego do nieruchomości. Na żądanie Prezesa URE zainteresowany przedstawił aneksy do przedwstępnych umów dzierżawy, które (jak wynika z pisma zainteresowanego z dnia 18 grudnia 2012 r.) zgodnie z wolą stron tych umów stanowią „tytuł prawny do używania nieruchomości na wszelkie potrzeby inwestycji” i „stanowią podstawę uzyskania warunków przyłączenia i zawarcia umowy o przyłączenie”. W związku z tym, zdaniem pozwanego, zarzut niespełnienia przez zainteresowanego wymogu posiadania tytułu prawnego do przyłączanej nieruchomości był bezpodstawny.

W ocenie pozwanego wydanie przez przedsiębiorstwo energetyczne warunków przyłączenia skutkuje powstaniem zobowiązania zawarcia umowy przyłączeniowej w kształcie określonym w wydanych warunkach i związanym z nimi projekcie umowy. Pozwany podkreślił, że powód nie zastosował określonej w art.7 ust.9 PE procedury zgłaszania zastrzeżeń, co oznacza, iż wbrew twierdzeniom odwołania i dowodom zebranych w postępowaniu administracyjnym uznawał, że w sprawie istnieją ekonomiczne warunki przyłączenia. Wobec powyższego na (...) ciąży publicznoprawny obowiązek przyłączenia farmy wiatrowej zainteresowanego do sieci.

Pobieranie przez przedsiębiorcę sieciowego opłaty za przyłączenie pokrywającej nakłady poniesione na rozbudowę i modernizację sieci w sytuacji, gdy nakłady na ten cel zostały przewidziane w planie rozwoju powoda, stanowią

podstawę do kalkulacji taryf i są pokrywane wpływami z opłat taryfowych wnoszonych przez odbiorców energii elektrycznej, jest zdaniem Prezesa URE niezgodne z art.7 ust.10 PE.

Zarzut naruszenia art.11d ust.3 w zw. z art.9c ust.3 PE pozwany uznał za nieuprawniony. Podkreślił, że okoliczność ujęcia w aktualnym, uzgodnionym z Prezesem URE, planie rozwoju powoda na lata 2011-2015 nakładów na przyłączenie (...) potwierdza tezę o istnieniu ekonomicznych warunków przyłączenia. Pozwany nie zgodził się również z pozostałymi zarzutami odwołania.

Zawarte w odwołaniu wioski powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego oraz dowodu z dokumentu pozwany uznał za bezprzedmiotowe.

Zainteresowany, (...) sp. z o.o. w B., również wniósł o oddalenie odwołania w całości i zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Poparł w całości stanowisko Prezesa URE przedstawione w odpowiedzi na odwołanie. Podkreślił, że (...) wydała zainteresowanemu warunki przyłączenia bez żadnych zastrzeżeń w ich treści, potwierdzając w ten sposób możliwość przyłączenia źródła energii do sieci oraz istnienie technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia. Zdaniem zainteresowanego Sąd Najwyższy w wyroku z 11 kwietnia 2012 r. (III SK 33/11) wyróżnił dwie sytuacje wiążące się z wydaniem inwestorowi występującemu o przyłączenie warunków przyłączenia. Sąd Najwyższy wskazał, że złożenie wniosku o przyłączenie rodzi po stronie przedsiębiorstwa sieciowego obowiązek oceny, czy przyłączenie danego podmiotu jest możliwe technicznie i czy będzie uzasadnione ekonomicznie. Po weryfikacji przedsiębiorstwo sieciowe może wydać warunki przyłączenia z zawartym w nich zastrzeżeniem, że przyłączenie farmy wiatrowej do sieci będzie możliwe w przypadku sfinansowania przez zainteresowanego określonych inwestycji lub bez żadnych zastrzeżeń. W ocenie zainteresowanego pierwsza sytuacja polega na tym, że przedsiębiorstwo sieciowe wydaje warunki przyłączenia na zasadach komercyjnych (art. 7 ust.9 PE) zastrzegając, że te warunki nie mogą być pochytywane za warunki z art. 7 ust.8i PE. W takiej sytuacji Prezes URE, rozpoznając ewentualny spór w trybie art. 8 ust. 1 PE nie może się oprzeć wyłącznie na fakcie wydania warunków przyłączenia i na tej podstawie automatycznie stwierdzić, że istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia, a na przedsiębiorstwie ciąży publicznoprawny obowiązek zawarcia umowy przyłączeniowej, o której mowa w art. 7 ust.1 PE i wydać decyzję zastępującą umowę przyłączeniową. W przypadku, gdy w wydanych warunkach przyłączenia zostanie zawarte zastrzeżenie, Prezes URE przed wydaniem decyzji rozstrzygającej spór ma obowiązek samodzielnie ustalić czy istnieją warunki ekonomiczne uzasadniające przyłączenie farmy wiatrowej zainteresowanego do sieci dystrybucyjnej.

Natomiast w przypadku, gdy przedsiębiorstwo dystrybucyjne wydaje warunki przyłączenia bez zastrzeżenia o konieczności sfinansowania przez ubiegającego się o przyłączenie określonych inwestycji, Prezes URE uprawniony jest do przyjęcia, iż ten dokument jest dowodem na istnienie technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia i wydania decyzji o zawarciu umowy przyłączeniowej bez uprzedniego ustalania, czy istnieją warunki ekonomiczne uzasadniające przyłączenie.

Zainteresowany stwierdził, że w niniejszej sprawie powód wydał warunki przyłączenia bez zastrzeżeń dotyczących konieczności finansowania przez podmiot zainteresowany określonych inwestycji. Wobec tego, zdaniem zainteresowanego, w sprawie występowała druga z wyróżnionych przez Sąd Najwyższy sytuacji. Prezes URE mógł więc wydać zaskarżoną decyzję, przyjmując automatycznie, iż istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia, a odwołanie zasługuje na oddalenie.

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylił zaskarżoną decyzję oraz zasądził na rzecz (...) S.A. z/s w L. od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki i (...) sp. z o.o. w B. kwoty po 410 zł tytułem kosztów postępowania. Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Wnioskodawca (...) sp. z o.o. w B. pismem z dnia 25 marca 2010 r. wystąpił do (...) S.A. w L. o określenie warunków przyłączenia (...) o mocy przyłączeniowej 35 MW. W piśmie z dnia 12 kwietnia 2010 r. (...) określiła warunki przyłączenia (...). W treści warunków przyłączenia znajduje się postanowienie nakładające na zainteresowanego

obowiązek sfinansowania wyraźnie wskazanych inwestycji, koniecznych do przyłączenia. (...) nie przedstawiła jednak projektu umowy o przyłączenie. W dniu 10 maja 2010 r. Wnioskodawca wpłacił na poczet opłaty przyłączeniowej zaliczkę w wysokości 1 050 000 zł.

W przesłanym Wnioskodawcy pismem z dnia 11 czerwca 2010 r. projekcie umowy o przyłączenie (...), (...) określiła wysokość opłaty za przyłączenie w kwocie 30 000 000 + VAT. Część zawartych w projekcie umowy postanowień, Wnioskodawca uznał za niezgodne z prawem i poinformował o tym (...), proponując negocjacje projektu umowy. Strony nie podjęły negocjacji a skierowane przez Wnioskodawcę do (...) w dniu 6 marca 2012 r. wezwanie do korekty opłaty za przyłączenie pozostało bez odpowiedzi.

Pismem z dnia 20 marca 2012 r. (...) wystąpiły do Prezesa URE z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu dotyczącego odmowy zawarcia umowy o przyłączenie i orzeczenie przez Prezesa URE zawarcia umowy o przyłączenie (...) do sieci elektroenergetycznej (...) o treści załączonej do wniosku.

Prezes URE pismem z 30 marca 2012 r. zawiadomił Wnioskodawcę i (...) o wszczęciu w dniu 23 marca 2012 r. w trybie art. 8 ust1 PE postępowania w sprawie sporu dotyczącego odmowy zawarcia umowy i wezwał (...) do przedstawienia wyjaśnień i dokumentów, podania technicznego uzasadnienia konieczności przebudowy sieci na potrzeby realizacji przyłączenia (...) oraz zasadności kalkulacji opłaty za przyłączenie. Wnioskodawcę wezwano do przedstawienia tytułów prawnych do nieruchomości, na których zostanie posadowiona farma wiatrowa. W piśmie z 25 kwietnia 2012 r. (...) przedstawiła wyjaśnienia i stanowisko oraz nowy projekt umowy. W toku postępowania stron pozostały przy swoich stanowiskach. (...) oświadczyło, że przesłany Wnioskodawcy w dniu 11 czerwca 2010 r. projekt umowy uważa za nieaktualny. Oszacowaną wstępnie sumę nakładów na realizację przyłączenia (...) określiła **na kwotę 89 697 040 zł netto**.

Pismem z dnia 2 sierpnia 2012 r. Prezes URE zawiadomił strony o zakończeniu postępowania dowodowego i możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem w terminie do 31 sierpnia 2012 r. W złożonym po zapoznaniu się z materiałem dowodowym piśmie (...) podtrzymała stanowisko przedstawione w postępowaniu administracyjnym.

Na podstawie dokonanych ustaleń Prezes URE uznał, że fakt wydania wnioskodawcy przez (...) warunków przyłączenia stanowi potwierdzenie istnienia technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia i wobec tego na podstawie ciąży publicznoprawny obowiązek zawarcia z zainteresowanym umowy o przyłączenie do sieci planowanej farmy wiatrowej.

W ocenie Sądu pierwszej instancji z akt postępowania administracyjnego wynika, że przed wydaniem zaskarżonej decyzji Prezes URE nie przeprowadził analizy efektywności ekonomicznej planowanej inwestycji.

Powyższy stan faktyczny, ustalony na podstawie posiadanych dokumentów, Sąd Okręgowy uznał za bezsporny.

Oceniając zasadność zarzutów podniesionych w odwołaniu od zaskarżonej decyzji Sąd pierwszej instancji wskazał, iż zgodnie z art.7 ust.3a PE podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci występuje do przedsiębiorstwa energetycznego o wydanie warunków przyłączenia. Po otrzymaniu wniosku z wymaganymi dokumentami przedsiębiorstwo energetyczne dokonuje oceny, czy istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci. W zależności od okoliczności występujących w konkretnym przypadku warunki te określają techniczne aspekty przyłączenia. Jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i odbioru, a podmiot ubiegający się o przyłączenie spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru, to stosownie do art.7 ust.1 PE przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii obowiązane jest do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania. O odmowie zawarcia umowy o przyłączenie przedsiębiorstwo energetyczne obowiązane jest niezwłocznie powiadomić pisemnie Prezesa URE wraz z podaniem przyczyn tej odmowy.

W rozpoznawanej sprawie zainteresowany podmiot po złożeniu wniosku o przyłączenie farmy wiatrowej do sieci otrzymał od przedsiębiorstwa energetycznego warunki przyłączenia. Strony nie doszły jednak do porozumienia co do ostatecznego brzmienia postanowień umowy i nie zawarły umowy o przyłączenie.

Sąd Okręgowy wskazał, iż w wyroku z dnia 11 kwietnia 2012 r. (sygn. akt III SK 33/11) Sąd Najwyższy uznał, że wydanie przez przedsiębiorstwo energetyczne warunków przyłączenia do sieci oraz przedstawienie projektu umowy o przyłączenie do sieci nie oznacza, że istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci w rozumieniu art.7 ust.1 PE. Sąd Najwyższy stwierdził, że warunki przyłączenia określają tylko kwestie techniczne, co wynika wprost z §8 ust.1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. nr 93, poz. 623). Warunki przyłączenia nie odnoszą się w ogóle do przesłanki technicznej możliwości przyłączenia źródła energii oraz ekonomicznej zasadności koniecznych do tego inwestycji. W świetle powyższego w ocenie Sądu Najwyższego, gdy podmiot zainteresowany przyłączeniem do sieci kwestionuje warunki umowy o przyłączenie do sieci i występuje do Prezesa URE z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu i wydanie decyzji z art. 8 ust.1 PE, Prezes URE zobowiązany jest najpierw ustalić, czy na przedsiębiorstwie energetycznym spoczywał obowiązek zawarcia umowy z art.7 ust.1 PE, a następnie dopiero do oceny, które z postanowień projektu umowy wymagają zmiany.

Na podstawie przedstawionego stanowiska Sądu Najwyższego Sąd Okręgowy stwierdził, że wydanie warunków technicznych przyłączenia potwierdza jedynie, iż występuje techniczna możliwość dokonania przyłączenia. Jednak samo wydanie warunków technicznych przyłączenia nie oznacza, że istnieją techniczne i ekonomiczne warunków przyłączenia, o których mowa w art.7 ust.1PE i z których istnienia wynika, iż na przedsiębiorstwie energetycznym ciąży publicznoprawny obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z występującym o to przedsiębiorcą. W ocenie Sądu pierwszej instancji wydanie zaskarżonej decyzji powinno więc być poprzedzone badaniem dotyczącym sposobu finansowania i rozbudowy sieci powoda na potrzeby przyłączenia farmy wiatrowej zainteresowanego.

Oplata za przyłączenie, o której mowa w art.7 ust.8 pkt 3PE, pobierana jest za zespolenie instalacji i urządzeń nowego wytwórcy energii elektrycznej z siecią przedsiębiorcy energetycznego. Oznacza to, że opłata za połączenie obejmuje nakłady za wykonanie zespolenia nowej instalacji z siecią operatora sieci dystrybucyjnej, a nie rozbudowę sieci przedsiębiorstwa energetycznego na potrzeby przyłączenia (por. ww. wyrok SN z dnia 11 kwietnia 2012 r.).

Sąd Okręgowy wskazał, iż obowiązek rozbudowy sieci przez powoda aktualizuje się w określonych warunkach, o których mowa w art.7 ust.5 PE, w zakresie wynikającym z przepisów wykonawczych oraz w zakresie wynikającym z założeń lub planów, o których mowa w art.19 i 20 PE (por. wyrok SN z dnia 11 kwietnia 2012 r. , wyroki SA w Warszawie: sygn. akt VI ACa 1508/11 i VI ACa 278/13). Sąd zauważył, iż w przedmiotowej sprawie Prezes URE nie przedstawił planów lub założeń do planów, o których mowa w art.19 i 20 PE, z których wynikałby obowiązek finansowania i rozbudowy sieci (...) na użytek przyłączenia farmy wiatrowej zainteresowanego. Zdaniem Sądu tylko w przypadku istnienia planów, o których mowa w art.19 i 20 PE uprawnione byłoby a priori twierdzenie, że istnieją ekonomiczne warunki przyłączenia farmy wiatrowej zainteresowanego do sieci powoda. Za taki plan nie mógł być uznany plan rozwoju sieci elektroenergetycznej powoda na lata 2011-2015 , uzgodniony przez Prezesa URE, na który w odpowiedzi na odwołanie powoływał się pozwany. Jak wynika z treści załącznika nr 2 do odpowiedzi na odwołanie (k. 166 akt adm.), zawierającego wniosek o uzgodnienie zmian planu na lata 2011-2015 rozwoju, wniosek ten (...) złożyła dopiero we wrześniu 2012 r. Uzgodniony w pierwotnej wersji plan rozwoju na lata 2011-2015, ze zmianami na lata 2012-2015 nie mógł uwzględniać nakładów na przyłączenie nowych źródeł energii, których dotyczyły wydane później nieprawomocne decyzje Prezesa URE. Wniosek (...) nie mógł też obejmować nakładów wynikających z zaskarżonej decyzji, dotyczącej (...), ponieważ w dacie złożenia wniosku decyzja ta nie była jeszcze wydana. W ocenie Sądu Okręgowego przedstawionych okoliczności wynika, że w czasie, kiedy toczyło się postępowanie administracyjne, zakończone wydaniem zaskarżonej decyzji, powoływany przez pozwanego plan rozwoju w nowej wersji, dotyczący okresu po wydaniu zaskarżonej decyzji jeszcze nie był uzgodniony. Obowiązujący w tym czasie plan rozwoju na lata 2011-2015, uzgodniony z Prezesem URE nie uwzględniał nakładów na przyłączenie (...), co wynika z wyjaśnienia zawartego w załączniku nr 3 (k. 167 akt adm.), powołanym przez pozwanego w odpowiedzi na odwołanie. Ponadto

z uzasadnienia zaskarżonej decyzji nie wynika, że przed jej wydaniem Prezes URE przeprowadził analizę istnienia ekonomicznych warunków przyłączenia, uwzględniającą nakłady ujęte w aktualnie uzgodnionym, przed wydaniem zaskarżonej decyzji, planie rozwoju (...) na lata 2011-2015. Z tej przyczyny, zdaniem Sądu pierwszej instancji, dane dotyczące nakładów ujętych w powołanym przez pozwanego aktualnym, uzgodnionym przez Prezesa URE planie rozwoju powoda na lata 2011-2015, nie potwierdzają tezy pozwanego o istnieniu ekonomicznych warunków przyłączenia (...) do sieci elektroenergetycznej. Nakłady przewidziane w nowym planie rozwoju, nieistniejącym przed wydaniem zaskarżonej decyzji, nie mogą mieć wpływu na jej ocenę w postępowaniu odwoławczym.

Wobec ustalenia, że w wydanych warunkach przyłączenia powód zawarł zastrzeżenie, iż przyłączenie farmy wiatrowej będzie możliwe po sfinansowaniu przez zainteresowanego określonych inwestycji (k.31 akt adm.), Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za nietrafne stanowisko zainteresowanego, iż Prezes URE uprawniony był do wydania zaskarżonej decyzji wyłącznie na podstawie informacji o wydaniu przez (...) warunków przyłączenia. Zdaniem Sądu pierwszej instancji z okoliczności sprawy nie wynika, że przed wydaniem zaskarżonej decyzji Prezes URE dokonał jakichkolwiek ustaleń dotyczących istnienia ekonomicznych warunków przyłączenia. W szczególności pozwany nie przeprowadził analizy ekonomicznej planowanej inwestycji w celu stwierdzenia, czy realizacja przyłączenia będzie dla (...) opłacalna ekonomicznie. Prezes URE ograniczył się do stwierdzenia, że powód wydał zainteresowanemu warunki przyłączenia oraz przedstawił projekt umowy o przyłączenie do sieci (którego treść (...) uznało następnie za nieaktualną) i na podstawie tych faktów automatycznie przyjął, że swoim działaniem przedsiębiorstwo energetyczne potwierdziło istnienie technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia inwestycji zainteresowanego do sieci.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż prowadzone z odwołania od decyzji Prezesa URE postępowanie sądowe ma charakter pierwszoinstancyjnego postępowania rozpoznawczego, toczącego się na zasadach kontradiktoryjnych (por. wyrok SN z dnia 20 września 2005 r. III SZP 2/05 wraz z uzasadnieniem). Zgodnie z obowiązującą w polskim procesie cywilnym zasadą kontradiktoryjności, obowiązek dowodzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, ciąży na stronach procesu. Z tego względu, zgodnie z przepisem art. 232 k.p.c. strony są zobowiązane do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których chcą wywodzić skutki prawne. W ocenie Sądu pierwszej instancji w przeprowadzonym postępowaniu administracyjnym Prezes URE nie zgromadził informacji, stanowiących podstawę do przyjęcia, iż zainteresowany rzeczywiście spełnia wydane przez (...) warunki przyłączenia do sieci oraz dowodów, pozwalających na uznanie, że istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia zainteresowanego do sieci, o których mowa w art. 7 ust.1PE.

Zdaniem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zawarty w odwołaniu zarzut, iż zainteresowany nie wykazał tytułu prawnego do nieruchomości, na których miała być zlokalizowana farma wiatrowa, nie zasługiwał na uwzględnienie. Sformułowane w art.7 ust.3 pojęcie tytułu prawnego powinno być interpretowane szeroko jako własność lub współwłasność, ograniczone prawo rzeczowe, a także jako prawo wynikające ze stosunków zobowiązaniowych tj. umów cywilnoprawnych, takich jak umowa dzierżawy, najmu, podnajmu czy użyczenia. Z przedstawionych przez pozwanego przy odpowiedzi na odwołanie dowodów wynika, że zainteresowany był stroną przedwstępnych umów dzierżawy zawartych we wrześniu 2009 r. , do których przed wydaniem zaskarżonej decyzji strony zawarły aneksy precyzujące uprawnienia dzierżawcy, co jest wystarczającym dowodem do uznania, iż posiadał tytuł prawny, o którym mowa w powołanym przepisie. Ponadto Sąd zgodził się z zainteresowanym, że w przypadku umów cywilnoprawnych istotny jest zgodny zamiar stron i cel umowy, które wynikają z ich treści a nie dosłowne jej brzmienie (art.65 § 2 kc).

Do zawarcia umowy o przyłączenie nie jest też wymagane fizyczne istnienie przyłączanego obiektu (por wyrok SA w Warszawie z dnia 31 stycznia 2013 r., VI ACa 1066/12).

W ocenie Sądu pierwszej instancji należało stwierdzić, iż zaskarżona decyzja została wydana przez Prezesa URE bez podstawy prawnej, ponieważ zawarta w niej subsumcja oparta była na błędnym wnioskowaniu o faktach, bez przeprowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego. Polegała bowiem na założeniu, że wydanie przez powoda warunków przyłączenia do sieci oznacza i stanowi dowód istnienia warunków technicznych i ekonomicznych, o

których mowa w art.7 ust.1 PE, a na (...) ciąży publicznoprawny obowiązek zawarcia z zainteresowanym umowy o przyłączenie do sieci.

Wobec ustalenia, iż w toku postępowania administracyjnego Prezes URE nie wyjaśnił, czy kluczowa dla istnienia publicznoprawnego obowiązku zawarcia przez powoda umowy o przyłączenie okoliczność została spełniona Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona decyzja jest przedwczesna i z uwagi na brak podstaw prawnych do jej wydania oraz brak informacji niezbędnych do jej weryfikacji w postępowaniu odwoławczym, zasługuje na wyeliminowanie z obrotu.

Ze względu na stwierdzenie istotnego naruszenie przez Prezesa URE przy wydawaniu zaskarżonej decyzji przepisów prawa materialnego, mającego zasadniczy wpływ na jej byt prawny, w ocenie Sądu pierwszej instancji rozważanie pozostałych zarzutów odwołania nie było konieczne. Sąd Okręgowy uznał także, iż wobec dokonanych ustaleń uwzględnienie wniosków dowodowych zawartych w odwołaniu było zbędne, ponieważ nie miały one wpływu na treść wyroku w sprawie.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie art. 479⁵³ §2 k.p.c. orzekł jak w sentencji, o kosztach postępowania orzekając na zasadzie art. 98 k.p.c. stosownie do wyniku sporu.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w całości zaskarżył apelacją pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zarzucając naruszenie:

1) art. 7 ust. 1 oraz art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.) - poprzez ich błędną wykładnię i wadliwe zastosowanie polegające na niezasadnym przyjęciu, że brak inwestycji w założeniach lub planach, o których mowa w art. 19 i 20 ustawy - Prawo energetyczne bezwzględnie przesądza o braku istnienia warunków ekonomicznych przyłączenia do sieci elektroenergetycznej,

2) art. 328 § 2 w związku z art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz wyprowadzenie przez sąd orzekający z zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie sprzecznych i niezgodnych z doświadczeniem życiowym, a tym samym uznanie, że materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie w postaci: warunków przyłączenia inwestycji zainteresowanego do sieci powoda (w aktach sprawy administracyjnej), wyciągu z planu rozwoju przedsiębiorstwa powoda na lata 2011 - 2015 (w aktach sprawy sądowej) oraz oświadczeń powoda o ujęciu inwestycji związanych z przyłączeniem (...) w planie rozwoju przedsiębiorstwa powoda na lata 2011 - 2015 (wniosek powoda o uzgodnienie zmian planu rozwoju z dnia 14 września 2012 r. - w aktach sprawy administracyjnej) i w konsekwencji uznanie, że Prezes Urzędu Regulacji Energetyki nie wykazał, aby w przedmiotowej sprawie istniały techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie odwołania, a w razie nieuwzględnienia tego wniosku – o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Sądowi pierwszej instancji. Apelujący wnosił ponadto o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Powód (...) S.A. z siedzibą w L. wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu za drugą instancję według norm przepisanych.

Zainteresowany (...) Spółka z o.o. w B. przyłączył się do stanowiska apelującego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie, o ile zmierzała do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Sąd pierwszej instancji bowiem – błędnie uznając, iż w sprawie niniejszej nie zostały spełnione przesłanki istnienia warunków technicznych i ekonomicznych do przyłączenia (...) do sieci i nie rozważając pozostałych zarzutów podniesionych w odwołaniu powoda – nie rozpoznał istoty sprawy.

Publicznoprawny obowiązek przyłączenia do sieci podmiotu ubiegającego się o przyłączenie wynika z art. 7 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne. Jak słusznie podnosi się w orzecznictwie, nie ma on charakteru bezwzględny, bowiem przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii, jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru.

Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii jest zwolnione z tego obowiązku jedynie w sytuacjach wskazanych w ustawie Prawo energetyczne (zob. M. Nowaczek-Zaremba, D. Nowak, Prawo energetyczne. Komentarz pod redakcją M. Swory i Z. Murasa, Wolters Kluwer business, Warszawa 2010, str. 518-519 oraz A. Walaszek-Pyziół, Energia i Prawo, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 2002, str. 154-158), tj.:

- 1) gdy brak jest warunków technicznych lub ekonomicznych przyłączenia,
- 2) gdy żądający zawarcia umowy nie spełnia warunków przyłączenia do sieci i odbioru,
- 3) gdy ubiegający się o przyłączenie do sieci nie ma tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, obiektu lub lokalu, do których energia ma być dostarczana (art. 7 ust. 3).

Zarówno pojęcie warunków technicznych, jak i pojęcie warunków ekonomicznych nie zostały przez ustawodawcę zdefiniowane. Kierunek rozumienia pojęcia warunków technicznych wskazał ustawodawca w ustawie z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 984). W art. 7 ust. 8d² i 8d⁸ ustawy - Prawo energetyczne wyraźnie podkreślono, że pojęcie to obejmuje niezbędne działania związane z rozbudową i modernizacją sieci. Zgodnie z poglądem doktryny, brak warunków technicznych przyłączenia należy rozumieć jako techniczną przeszkodę o charakterze trwałym nie dającą się usunąć, pomimo podjęcia prób w tym celu. Muszą zatem istnieć obiektywne, nie dające się usunąć przeszkody uniemożliwiające realizację inwestycji mającej na celu przyłączenie nieruchomości, obiektu lub lokalu podmiotu ubiegającego się o zawarcie umowy, aby można było mówić o braku warunków technicznych przyłączenia (zob. M. Nowaczek-Zaremba, D. Nowak, Prawo energetyczne. Komentarz ... str. 521).

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie sposób jest podzielić wykładni art. 7 ust. 1 PE, dokonanej przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który – jako motywy uchylenia zaskarżonej przez powoda decyzji Prezesa URE – wskazał, że wydanie przez powoda warunków przyłączenia do sieci oraz przedstawienie projektu umowy o przyłączenie do sieci nie oznacza, iż istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia w rozumieniu wyżej wymienionego przepisu, a jedynie że występuje techniczna możliwość dokonania przyłączenia. Sąd ten stwierdził, iż wydanie zaskarżonej decyzji winno być poprzedzone badaniem dotyczącym sposobu finansowania i rozbudowy sieci powoda na potrzeby przyłączenia farmy wiatrowej zainteresowanego. Zdaniem Sądu tylko w przypadku istnienia planów, o których mowa w art. 19 i 20 ustawy - Prawo energetyczne uprawnione byłoby a priori twierdzenie, że istnieją ekonomiczne warunki przyłączenia wskazanej farmy wiatrowej.

Trzeba przede wszystkim podkreślić, iż Sąd pierwszej instancji swoją ocenę istnienia w niniejszej sprawie warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia oparł na stanowisku wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 kwietnia 2012 r. (sygn. akt III SK 33/11, OSNP 2013/9-10/120, LEX nr 1313685), jednakże nie zauważył, iż stan faktyczny i stan prawny w obu sprawach nie był tożsamy. W sprawie rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy decyzja o przyłączeniu została wydana przez Prezesa URE w 2009 r., gdy przepisy ustawy nie definiowały czym są warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia i jaka jest ich moc wiążąca. Stąd zastrzeżenie Sądu Najwyższego, iż nawet wydanie przez przedsiębiorstwo sieciowe lub dystrybucyjne warunków przyłączenia nie było równoznaczne z istnieniem warunków technicznych i ekonomicznych w rozumieniu art. 7 ust. 1 PE.

Z chwilą jednak wejścia w życie przepisu art. 7 ust. 8i Prawa energetycznego, wprowadzonego na mocy ustawy z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz.

104), tj. z dniem 11 marca 2010 r., treść tego przepisu musi być brana przy ocenie istnienia warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia. Przepis ten stanowi bowiem, iż : „8i. Warunki przyłączenia są ważne dwa lata od dnia ich doręczenia. W okresie ważności warunki przyłączenia stanowią warunkowe zobowiązanie przedsiębiorstwa energetycznego do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej.” Tymczasem Sąd pierwszej instancji w ogóle powyższego przepisu nie wziął pod uwagę, ani nie rozważał, jakie wynikają z niego konsekwencje dla oceny spełnienia przesłanek przyłączenia do sieci.

W niniejszej sprawie ze zgromadzonych dowodów wynika, że nie istnieją przeszkody o charakterze technicznym, ponieważ działania mające na celu dostosowanie sieci elektroenergetycznej na potrzeby przyłączenia farmy wiatrowej są możliwe do zrealizowania, a nawet są zaplanowane przez powoda. Przyjęcie - jak to czyni Sąd pierwszej instancji - że warunki techniczne muszą istnieć w dniu złożenia wniosku, bez uwzględnienia dowodów w postaci planów rozwoju przedsiębiorstwa powoda i możliwości rozwojowych sieci, prowadzi do niemożliwego do zaakceptowania wniosku, że o istnieniu obowiązku przyłączenia nie decydują przesłanki wynikające z art. 7 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, ale jedynie wola przedsiębiorstw sieciowych lub dystrybucyjnych, które zajmują monopolistyczną pozycję na tym rynku. Stosowanie w praktyce zaprezentowanego rozumowania powoduje niebezpieczną tendencję odwrócenia ról podmiotów przyłączanego i przyłączającego. Wbrew ustanowionemu obowiązkowi publicznoprawnemu przyłączenia do sieci, Sąd pierwszej instancji stanął na stanowisku, że wystarczy, iż przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii oświadczy, że nie ma możliwości technicznych przyłączenia, żeby po stronie podmiotu ubiegającego się o przyłączenie i Prezesa URE powstał obowiązek udowodnienia, że takie możliwości posiada. Rozumowanie takie jest o tyle niebezpieczne, że dotyczy każdego podmiotu ubiegającego się o przyłączenie, w tym odbiorców energii, którym przedsiębiorstwo sieciowe mogłoby odmówić przyłączenia do sieci.

Powyższe argumenty należy mieć na uwadze także w kontekście oceny istnienia warunków ekonomicznych, która to ocena najczęściej sprowadza się do tego, czy przedsiębiorstwo energetyczne posiada lub jest w stanie pozyskać środki finansowe na stworzenie warunków technicznych pozwalających na przyłączenie konkretnego źródła do sieci. Zgodnie z poglądem SOKiK wyrażonym w wyroku z 18 września 2002 r., sygn. akt XVII AmE 100/01, „z aksjologicznego punktu widzenia stan braku ekonomicznych warunków dostarczania może wystąpić jedynie w przypadkach wyjątkowych, a więc np. wówczas gdy obiekt odbiorcy położony jest w znacznej odległości od sieci lub w miejscu szczególnie trudno dostępnym.". W doktrynie zaś prezentowany jest następujący pogląd: „Najwięcej wątpliwości wiąże się z zakresem pojęcia "ekonomiczne warunki dostarczania", przy braku jego ustawowej definicji. W takiej sytuacji należy założyć, że każda indywidualna odmowa zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z powołaniem się na brak warunków technicznych lub ekonomicznych (wystarczy brak jednych bądź drugich), winna być szczegółowo uzasadniona. Należy w odmowie wskazać brak jakich konkretnych technicznych lub ekonomicznych warunków dostarczania jest przeszkodą do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci." (J. Baehr, E. Stawicki, J. Antczak, Prawo energetyczne. Komentarz, Zakamycze 2003 r., str. 93).

Zgodnie z art. 7 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne, podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci składa w przedsiębiorstwie energetycznym wnioski o określenie warunków przyłączenia. Tak więc ocena, czy istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci jest dokonywana przez przedsiębiorstwo energetyczne po złożeniu przez podmiot przyłączany wniosku wraz z wymaganymi dokumentami, w tym z ekspertyzą wpływu przyłączanych urządzeń na system elektroenergetyczny. W przedmiotowej sprawie Sąd pierwszej instancji dokonał uproszczonej oceny przesłanki możliwości ekonomicznych przez pryzmat art. 7 ust. 5 PE. Przy ocenie niniejszej przesłanki należy uwzględnić wszystkie możliwe i dostępne metody finansowania, w tym przede wszystkim w taryfach. Warunki przyłączenia wydawane są więc po rozpatrzeniu wniosku przez przedsiębiorstwo energetyczne i zapoznaniu się z ekspertyzą wpływu farmy wiatrowej na system elektroenergetyczny. Warunki te określają aspekty techniczne przyłączenia, a prawo ich kształtowania należy do przedsiębiorstwa energetycznego, stanowią zatem jeden z elementów oceny istnienia możliwości technicznych i ekonomicznych przyłączenia. W przedmiotowej sprawie zainteresowany złożył u powoda wnioski o przyłączenie do sieci (...) wraz z wymaganymi dokumentami i otrzymał od powoda warunki przyłączenia, które de facto stanowią potwierdzenie istnienia technicznych i ekonomicznych

warunków przyłączenia farmy wiatrowej do sieci, zgodnie z określonymi w nich warunkami, co zostało potwierdzone w art. 7 ust. 8i ustawy Prawo energetyczne.

Takie rozumienie znaczenia wydania warunków przyłączenia było prezentowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego również przed wejściem w życie art. 7 ust. 8i PE. Wynika to uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2011 r., sygn. akt III SK 42/10, gdzie Sąd ten stwierdził: „Nie można hipotetycznie wykluczyć sytuacji, w której przedsiębiorstwo energetyczne nie będzie miało odpowiednich możliwości ekonomicznych do przeprowadzenia modernizacji swej sieci dla celów konkretnego przyłączenia w pewnym czasie od momentu uzgodnienia warunków przyłączenia. Jednakże z wyjaśnionego w sprawie stanu faktycznego wynika co innego. (...) Należy (...) zwrócić uwagę na to, że powód wydał warunki przyłączenia zainteresowanemu na podstawie ekspertyzy uwzględniającej oddziaływanie planowanego przyłączenia na sieć, że warunki przyłączenia zostały uzgodnione i zaakceptowane przez operatora systemu przesyłowego oraz, że przedmiotowe przyłączenie pozostaje w związku z objętą planem przedsiębiorstwa energetycznego modernizacją sieci dla przyłączenia (...). W tej sytuacji określenie przez stronę powodową „warunków przyłączenia” w dokumencie wydanym wnioskującej o przyłączenie (...), mogło uzasadniać ustalenie, że w ten sposób operator potwierdził istnienie (...) technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci, określonych w art. 7 ust. 1 PE.” (podobne stanowisko zostało wyrażone w wyroku SN z dnia 9 marca 2004 r., sygn. akt III SK 20/04 oraz w wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 20 stycznia 2014 r. sygn. akt XVII AmE 3/13).

Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 11 września 2013 r.), przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej sporządza dla obszaru swojego działania plany rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię, uwzględniając miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo kierunki rozwoju gminy określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Plan rozwoju, opracowywany we własnym zakresie przez przedsiębiorstwo energetyczne, podlega uzgodnieniu z Prezesem URE. Inicjatywa rozwoju poszczególnych elementów infrastruktury sieci elektroenergetycznej leży w gestii przedsiębiorstwa energetycznego. Przedsiębiorstwo energetyczne ustala strukturę finansowania planowanych inwestycji, która może podlegać zmianom w celu optymalizacji kosztów finansowania inwestycji. Tylko przedsiębiorstwo może ten plan zmieniać.

Przedsiębiorstwo energetyczne przewidując określone inwestycje (w zakresie modernizacji i rozbudowy sieci na potrzeby realizacji przyłączenia, w tym przyłączenia źródeł wytwórczych) we własnym planie rozwoju, składa oświadczenie woli, że odpowiednie zmiany w zakresie rozwoju sieci (zakres budowy lub modernizacji sieci) są czynione także na potrzeby przyłączenia określonych inwestycji. Przedsiębiorstwo wnosząc o uwzględnienie lub aktualizację planu rozwoju wskazuje przede wszystkim zakres wymaganych zmian w infrastrukturze sieciowej, koszty z tym związane oraz przyczynę dokonywanego zakresu zmian, przybierający postać wyszczególnionych inwestycji, które mają zostać przyłączone. Tym samym akt woli przedsiębiorstwa należy pożytywać jako wolę przyłączenia danego źródła do sieci, a tym samym akceptację otrzymywania na potrzeby rozwoju sieci opłat pochodzących z taryf, czyli od wszystkich podmiotów przyłączonych.

Przypomnieć zatem należy, że przewidziany w umowie o przyłączenie zakres rzeczowy robót należących do obowiązków przedsiębiorstwa sieciowego niezbędnych do przyłączenia (...), związanych z rozbudową sieci powoda, został ujęty w Planie rozwoju przedsiębiorstwa powoda na lata 2011-2015, podlegającym uzgodnieniu z Prezesem URE, który przez pryzmat regulacji wydanych na podstawie art. 46 stanowi jedną z podstaw określającą obowiązek operatora do rozbudowy sieci.

Powód wskazał, iż w aktualnym planie rozwoju jego przedsiębiorstwa przewidziana jest budowa części elementów związanych z przyłączeniem (...) w zakresie budowy linii 110 kV B. - H. oraz linii no kV H. - L.. W załączonym do akt sprawy wyciągu planu rozwoju pozycji określającej projekt inwestycyjny (...) przypisane są nakłady w wysokości 35 488 100 zł. W planie tym w pozycji określającej informacje dotyczące przyłączenia znajduje się także wpis stanowiący o wydaniu warunków przyłączenia dla (...). Część inwestycji związana z przyłączeniem farmy zainteresowanego (pkt 4.12 warunków przyłączenia, stanowiący o potrzebie przebudowania ciągu liniowego 110 kV B. - czarna B. - P. -

S. - D. - A.) również objęty jest planem rozwoju powoda. Dodatkowo powód wystąpił w dniu 14 września 2012 roku z wnioskiem o uzgodnienie zmian planu rozwoju dla okresu 2012-2015 z uwagi na dużą dynamikę w zakresie planowanych przyłączeń.

Nie można zgodzić się ze stanowiskiem prezentowanym przez Sąd pierwszej instancji, zgodnie z którym tylko plany, o których mowa w art. 19 i 20 ustawy - Prawo energetyczne, decydują o finansowaniu przez przedsiębiorstwo energetyczne rozbudowy sieci, zaś plany, o których mowa w art. 16 tej ustawy nie mają znaczenia. Art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego warunków ekonomicznych przyłączenia nie wiąże z konkretnym źródłem finansowania kosztów związanych z przyłączeniem. Nie ulega wątpliwości, że finansowanie inwestycji sieciowych następuje głównie poprzez taryfę. Treść art. 16 ustawy - Prawo energetyczne nakłada na przedsiębiorstwa energetyczne obowiązek planowania rozbudowy sieci, który jest refundowany w opłatach taryfowych zgodnie z art. 45 i 46 ustawy - Prawo energetyczne, o których to przepisach wspomina art. 7 ust. 5 ustawy.

Słuszny jest zarzut apelującego, iż odrzucając możliwość finansowania i ustawowy obowiązek planowania rozbudowy sieci, w tym na potrzeby przyłączeń, Sąd Okręgowy podważa podstawy funkcjonowania zasad wynagradzania majątku sieciowego ustalone w ustawie - Prawo energetyczne, a przedstawiona wykładnia staje się niespójna i nielogiczna. Ustawa - Prawo energetyczne nakłada na przedsiębiorstwa sieciowe szereg spójnych obowiązków poczynając od obowiązku utrzymania sieci w należyтым stanie technicznym przez obowiązek przyłączania do sieci, określając zadania operatora systemu elektroenergetycznego w art. 9c i jego status w art. 9h aż po planowanie rozwoju (a nie regresji sieci), o którym stanowi art. 16 ustawy, co wiąże się z koniecznością zapewnienia gratyfikacji przedmiotowych działań w taryfach. Dopiero w sytuacji, gdy wskazany system nie przewiduje potrzeby „działania”, a organy samorządu terytorialnego planują przeprowadzenie dodatkowych inwestycji, a zatem w sytuacjach nadzwyczajnych, aktywują się przepisy art. 19 i 20 ustawy - Prawo energetyczne. Tymczasem Sąd pierwszej instancji – bezrefleksyjnie przytaczając stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w cytowanym wyżej wyroku z dnia 11 kwietnia 2012 r. (III SK 33/11) - z wyjątku czyni regułą obowiązku finansowania rozbudowy sieci przez przedsiębiorstwo sieciowe.

Okoliczność, że inwestycje w sieci powoda konieczne do przyłączenia (...) zostały ujęte w jego planie rozwoju ma kluczowe znaczenie dla przedmiotowej sprawy, plan ten zawiera bowiem listę projektów inwestycyjnych związanych z przyłączeniem nowych źródeł i ich zakres rzeczowy, z rozbiciem na inwestycje związane bezpośrednio z przyłączeniem nowych źródeł wytwórczych do sieci oraz inwestycje związane z modernizacją i rozbudową sieci powoda oraz przewidywane na ten cel nakłady, które są wynagradzane przez taryfę. Nakłady na inwestycje wymienione w planie rozwoju stanowią koszty uzasadnione działalnością, które w danym roku stanowią podstawę kalkulacji w taryfie Powoda dla dystrybucji energii elektrycznej. Niezasadne jest zatem twierdzenie Sądu pierwszej instancji, że uzgodniony plan rozwoju na lata 2011 - 2015, ze zmianami na lata 2012 - 2015 nie mógł uwzględniać nakładów na przyłączenie wynikających z zaskarżonej decyzji dotyczącej (...), ponieważ w dacie złożenia wniosku decyzja nie była jeszcze wydana. Z wyciągu z planów rozwoju przedsiębiorstwa na lata 2011-2015 (k. 318 akt administracyjnych) wynika jednoznacznie, iż plan ten przewidywał nakłady na (...). Trudno jest zgodzić się z twierdzeniem Sądu pierwszej instancji, iż nakłady przewidziane w nowym planie rozwoju, nieistniejącym przed wydaniem zaskarżonej decyzji nie mogą mieć wpływu na jej ocenę w postępowaniu odwoławczym.

Mając na uwadze, iż Sąd pierwszej instancji, oceniając spełnienie przesłanek istnienia publicznoprawnego obowiązku przyłączenia zainteresowanego do sieci dystrybucyjnej powoda, nie zastosował się do treści obowiązujących na datę wydania decyzji i datę wyrokowania przepisów (art. 7 ust. 8i PE), co skutkowało dokonaniem błędnej subsumcji, zaś odnosząc się do zarzutów odwołania powoda rozważył zasadność jedynie dwóch tych zarzutów, uznając, iż rozważanie pozostałych zarzutów jest zbędne – należało dojść do przekonania, iż Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie rozpoznał istoty sprawy. Konsekwencją tego była konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd pierwszej instancji oceni zasadność zarzutów podniesionych przez powoda w odwołaniu w świetle obowiązujących w dacie wydawania decyzji przepisów prawa energetycznego, mając także na uwadze, iż dokonując wykładni tych przepisów powinien także rozważyć ten kierunek wykładni, jaki wynika

z późniejszych zmian wprowadzonych przez ustawodawcę w tym przedmiocie. W szczególności Sąd weźmie pod uwagę, iż aktualnie, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. 2015. 478) instalacje odnawialnych źródeł energii korzystają z pierwszeństwa przyłączenia do sieci, co jest konsekwencją wdrożenia do krajowego porządku prawnego trzech dyrektyw – w tym dyrektywy Rady 2013/18/UE z dnia 13 maja 2013 r. dostosowującą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych w związku z przystąpieniem Republiki Chorwacji oraz tejże dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny – uznając zarzuty podniesione w apelacji za uzasadnione – na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie - Sądowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów do ponownego rozpoznania, o kosztach orzekając zgodnie z przepisem art. 108 § 2 k.p.c.